

**Vilnius
universiteto
leidykla**

Acta Paedagogica Vilnensia

ISSN 1392-5016
eISSN 1648-665X

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Acta Paedagogica Vilnensia

2025

Vol. 55

Published since 1991

Vilnius University Press

Vilnius, 2025

ISSN 1392-5016
eISSN 1648-6158

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Acta Paedagogica Vilnensia

2025

55 tomas

Leidžiama nuo 1991 m.

Vilniaus universiteto leidykla
Vilnius, 2025

The journal is published twice a year
Acta Paedagogica Vilnensia Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. Irena Stonkuvienė
Vilnius University, Lithuania

Deputy Editor

Prof. dr. Lilija Duoblienė
Vilnius University, Lithuania

Executive Secretary

Assoc. prof. dr. Sandra Kairė
Vilnius University, Lithuania

Members:

Prof. dr. Eyüp Artvinli
Eskisehir Osmangazi University, Turkey

Prof. dr. Renata Bilbokaitė
Vilnius University, Šiauliai Academy, Lithuania

Prof. dr. Dorena Caroli
University of Bologna, Italy

Prof. habil. dr. Valentina Dagiienė
Vilnius University, Lithuania

Prof. dr. Marc Depaep
KU Leuven, Belgium

Prof. dr. Judith L. Green
University of California, Santa Barbara, USA

Prof. dr. Lina Kaminskienė
Vytautas Magnus University, Lithuania

Dr. Aleksander Kobylarek
Wroclaw University, Poland

Assoc. prof. dr. Simona Kontrimienė
Vilnius University, Lithuania

Prof. dr. Tamas Kozma
Debrecen University, Hungary

Prof. dr. Iveta Kestere
University of Latvia, Latvia

Prof. dr. Mart Laanpere
Tallinn University, Estonia

Dr. Natasa Lackovic
Lancaster University, United Kingdom

Prof. dr. Liudvika Leišytė
Technical University of Dortmund, Germany

Assoc. prof. dr. Paola Clara Leotta
Catania University, Italy

Prof. dr. Anita Pipere
Daugavpils University, Latvia

Prof. dr. Zanda Rubene
University of Latvia, Latvia

Prof. dr. Liudmila Rupšienė
Klaipėda University, Lithuania

Prof. dr. Tone Sævi
VID Specialized University, Norway

Prof. Audra Skukauskaitė
University of Central Florida, USA

Assoc. prof. dr. Luis Alexandre da Fonseca Tinoca
University of Lisbon, Portugal

Prof. dr. Adnan Tufekčić
University of Tuzla, Federation of Bosnia and Herzegovina

Assoc. prof. dr. Jogaila Vaitekaitis
Vilnius University, Lithuania

Prof. dr. Charl Wolhuter
North-West University, South Africa

Prof. habil. dr. Rimantas Želvys
Vilnius University, Lithuania

Abstracting and indexing services:

Central and Eastern European Online Library – C.E.E.O.L.; EBSCO (Current Abstracts, Education Research Complete, Education Research Index, Toc Premier); MLA International Bibliography; Scopus

Address:

Institute of Educational Sciences, Vilnius University
9 Universiteto Str., LT-01513 Vilnius, Lithuania
E-mail: acta.paedagogica@fsf.vu.lt
Phone, fax: (8 5) 266 76 25; (8 5) 266 76 00
Home page
<http://www.journals.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia>

Publication is funded by Lithuanian Studies Programme 2025–2030 administered by Research Council of Lithuania (Project Financing Agreement No. S-LISs-25-22).

Copyright © 2025 Authors. Published by Vilnius University Press.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus
„Acta Paedagogica Vilnensia“ redakcinė kolegija

Vyriausioji redaktorė

Prof. dr. Irena Stonkuvienė
Vilniaus universitetas, Lietuva

Vyriausiosios redaktorės pavaduotoja

Prof. dr. Lilija Duoblienė
Vilniaus universitetas, Lietuva

Atsakomoji sekretorė

Doc. dr. Sandra Kairė
Vilniaus universitetas, Lietuva

Nariai:

Prof. dr. Eyüp Artvinli
Eskişehir Osmangazi universitetas, Turkija

Prof. dr. Renata Bilbokaitė
Vilniaus universitetas, Šiaulių akademija, Lietuva

Prof. dr. Dorena Caroli
Bolonijos universitetas, Italija

Prof. habil. dr. Valentina Dagienė
Vilniaus universitetas, Lietuva

Prof. dr. Marc Depaep
Leveno katalikiškasis universitetas, Belgija

Prof. dr. Judith L. Green
Kalifornijos universitetas Santa Barbaroje, JAV

Prof. dr. Lina Kaminskienė
Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva

Dr. Aleksander Kobylarek
Vroclavo universitetas, Lenkija

Doc. dr. Simona Kontrimienė
Vilniaus universitetas, Lietuva

Prof. dr. Tamas Kozma
Debreceno universitetas, Vengrija

Prof. dr. Iveta Ķestere
Latvijos universitetas, Latvija

Prof. dr. Mart Laanpere
Talino universitetas, Estija

Dr. Natasa Lackovic
Lankasterio universitetas, Jungtinė Karalystė

Prof. dr. Liudvika Leišytė
Dortmundo technikos universitetas, Vokietija

Doc. dr. Paola Clara Leotta
Katelijos universitetas, Italija

Prof. dr. Anita Pipere
Daugpilio universitetas, Latvija

Prof. dr. Zanda Rubene
Latvijos universitetas, Latvija

Prof. dr. Liudmila Rūpšienė
Klaipėdos universitetas, Lietuva

Prof. dr. Tone Sævi
VID Specializuotas universitetas, Norvegija

Prof. dr. Audra Škukauskaitė
Centrinės Floridos Universitetas, JAV

Doc. dr. Luis Alexandre da Fonseca Tinoca
Lisabonos universitetas, Portugalija

Prof. dr. Adnan Tufekčić
Tuzlos universitetas, Bosnija ir Hercegovina

Doc. dr. Jogaila Vaitekaitis
Vilniaus universitetas, Lietuva

Prof. dr. Charl Wolhuter
North-West universitetas, Pietų Afrika

Prof. habil. dr. Rimantas Želvys
Vilniaus universitetas, Lietuva

Informacija apie žurnalo referavimą duomenų bazėse:

Central and Eastern European Online Library – C.E.E.O.L; EBSCO (Current Abstracts, Education Research Complete, Education Research Index, Toc Premier); MLA International Bibliography; Scopus

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų institutas
Universiteto g. 9, LT-01513 Vilnius, Lietuva
El. paštas: acta.paedagogica@fsf.vu.lt
Tel., faksas: (8 5) 266 76 25; (8 5) 266 76 00
Leidinio tinklalapis
<http://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia>

Leidyba finansuojama Lietuvos mokslo tarybos (LMTLT) administruojamos Lituaniškosios prioritetinio įgyvendinimo 2025–2030 metų programos lėšomis, sutarties Nr. S-LISs-25-22.

Autorių teisės © Autoriai, 2025. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija – Priskyrimas (CC BY), kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

<i>Hélder Nuno Ricardo Ferraz</i> . Kultūrinis dominavimas ir nepasitenkinimas: Gramsci, Bourdieu ir demokratinė krizė šiuolaikinėje Europoje	8
<i>Rony Kurniawan Pratama</i> . Galia, kalba ir tapatybė: postkolonijinės kalbos mokymo politikos Indonezijoje analizė pagal Michel Foucault.....	23
<i>Aušra Cane (Karaliūtė)</i> . Vaikų ir jaunimo ugdymo patirtys Lietuvos Katalikų Bažnyčios pogrindyje (1980–1990)	40
<i>Sergei Chernyshov</i> . Karas ir valstybė Rusijos mokytojų vertybinių orientacijų ir kasdienės profesinės praktikos kontekste	60
<i>Balázs Fajt, Szabolcs Csorba, Emese Schiller</i> . Besimokančiųjų savarankiškumo skatinimas pasitelkiant studentų vedamas rašymo ir kalbėjimo programas	78
<i>Ciptro Handrianto, Ahmad Jazimin Jusoh, Mansor Abu Talib, Rembulan Catra Banyu Biru, Ridha Husnul Hayati, Fitri Dwi Arini</i> . Narkotikų švietimo programa: sisteminė naujausios literatūros apžvalga.....	91
<i>Marina Đuranović, Irena Klasnić, Tomislava Vidić</i> . Vaikų su ADHD (aktyvumo ir dėmesio sutrikimu) mokymo mokykloje iššūkiai.....	108
<i>Vilija Gerasimovičienė, Justina Sakalauskienė</i> . Priešmokyklinio amžiaus vaikų judėjimo gebėjimų ugdymo galimybės, pasitelkiant žaidybines veiklas.....	122
<i>Vladimír Fedorko, Roman Kroufek, Jozef Liba, Janka Ferencová</i> . Darbo ieškančių ir dirbančių darželių auklėtojų suvokiamas profesinis saviveiksmingumas.....	144
<i>Laimutė Bučienė</i> . Mokytojų kalbinės nuostatos ir jų požiūris į lietuvių kalbos ugdymą visų dalykų pamokose	157
<i>Rasa Kulevičienė, Liudmila Rupšienė</i> . Planuotas pradinėjų klasių mokinių įgalinimas reflektuoti mokymąsi lietuvių kalbos ir literatūros pamokose: mokytojų patirtys ...	175
<i>Vaiva Schoroškienė, Paulina Morkūnaitė-Gudė</i> . Bežodės knygos skaitymo pamokos pradinėse klasėse: aktyvesnio įvairių gebėjimų mokinių įsitraukimo skatinimas	190
<i>Eglė Tauraitė, Aistė Kučinskienė</i> . Moterų literatūros reprezentacija, įgyvendinant 2011–2022 metų lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrąją programą	206
<i>Jana Rozsypáľková, Eva Bumbáľková</i> . Čekijos savireguliacinio mokymosi klausimyno validavimas	222
<i>Jūratė Česnavičienė, Agnė Brandišauskienė, Aušra Daugirdienė</i> . Klausimyno Mokinių įsitraukimas mokykloje lietuviškos versijos psichometriniai rodikliai ir faktorinė struktūra	240

Contents

<i>Hélder Nuno Ricardo Ferraz</i> . Cultural Domination and Resentment: Gramsci, Bourdieu and the Democratic Crisis in Contemporary Europe.....	
<i>Rony Kurniawan Pratama</i> . Power, Language, and Identity: A Foucauldian Analysis of Post-Colonial Language Education Policy in Indonesia.....	23
<i>Aušra Cane (Karaliūtė)</i> . Formative Experiences of Children and Youth in Underground Movement in Lithuanian Catholic Church (1980–1990).....	40
<i>Sergei Chernyshov</i> . War and the State in the Value Orientations and Everyday Professional Practices of Russian Teachers.....	60
<i>Balázs Fajt, Szabolcs Csorba, Emese Schiller</i> . Fostering Learner Autonomy Through Student-Led Writing and Speaking Support in Teacher Education	77
<i>Ciptro Handrianto, Ahmad Jazimin Jusoh, Mansor Abu Talib, Rembulan Catra Banyu Biru, Ridha Husnul Hayati, Fitri Dwi Arini</i> . Drug Education Curriculum: A Systematic Review of Current Literature	91
<i>Marina Đuranović, Irena Klasnić, Tomislava Vidić</i> . The Challenges of Teaching Children with ADHD in the School Context.....	108
<i>Vilija Gerasimovičienė, Justina Sakalauskienė</i> . Opportunities For Developing Preschoolers’ Motor Skills through Play Activities	123
<i>Vladimír Fedorko, Roman Kroufek, Jozef Liba, Janka Ferencová</i> . Perceived Professional Self-Efficacy of Kindergarten Pre-Service and In-Service Teachers...	144
<i>Laimutė Bučienė</i> . Teachers’ Linguistic Attitudes and Their Approach to Lithuanian Language Education During Lessons in all Subjects	157
<i>Rasa Kulevičienė, Liudmila Rupšienė</i> . Planned Empowerment of Primary School Students to Reflect on Learning in Lithuanian Language and Literature Classes: Teachers’ Experiences.....	175
<i>Vaiva Schoroškienė, Paulina Morkūnaitė-Gudė</i> . Wordless Book Reading in Primary School Lessons: Striving for Greater Engagement of Students with Diverse Abilities.....	190
<i>Eglė Tauraitė, Aistė Kučinskienė</i> . Representation of Women’s Literature During the Implementation of the 2011–2022 Lithuanian Language and Literature Secondary Education Curriculum.....	206
<i>Jana Rozsypáľková, Eva Bumbáľková</i> . Validation of a Czech Self-Regulated Learning Questionnaire	222
<i>Jūratė Česnavičienė, Agnė Brandišauskienė, Aušra Daugirdienė</i> . Psychometric Properties and Factorial Structure of the Lithuanian Version of the <i>Student Engagement in School</i>	240